

DOSTOSOWANIE WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH Z INFORMATYKI DLA KLAS 4–8

do indywidualnych potrzeb i możliwości psychofizycznych uczniów

1. Zasady ogólne

- Każdy uczeń posiadający opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej lub orzeczenie jest oceniany i wspierany zgodnie z indywidualnymi zaleceniami zawartymi w dokumentacji oraz rozpoznanymi potrzebami edukacyjnymi.
- Dostosowania dobiera się indywidualnie – nie wszystkie wskazane poniżej rozwiązania muszą być stosowane wobec każdego ucznia z daną diagnozą.
- Przy ustalaniu oceny nauczyciel bierze pod uwagę indywidualne możliwości i właściwości psychofizyczne ucznia, jego wysiłek, zaangażowanie, zainteresowanie przedmiotem, systematyczność oraz warunki uczenia się i utrwalania wiadomości.
- Dostosowanie wymagań nie oznacza automatycznego obniżenia wymagań programowych. Polega przede wszystkim na dostosowaniu sposobu prezentowania treści, organizacji pracy, form sprawdzania wiedzy i umiejętności oraz sposobu oceniania – zgodnie z dokumentacją ucznia.
- W pracy na informatyce należy w szczególności uwzględniać tempo pracy przy komputerze, trudności w czytaniu instrukcji, organizacji kolejnych czynności, koncentracji uwagi, zapamiętywaniu procedur oraz możliwości korzystania z pomocy wizualnych.

2. Uczeń z dysleksją rozwojową

- Przygotowywać materiały z wykorzystaniem czytelnej czcionki bezszeryfowej, np. Arial lub Verdana.
- Uwzględniać trudności ucznia oraz zapewniać dodatkowe wyjaśnienia, instrukcje i naprowadzanie.
- Dzielić złożone zadania na kolejne etapy i zachęcać do wykonywania ich małymi krokami.
- W razie potrzeby pokazywać sposób wykonania zadania na przykładzie.
- Zapewniać więcej czasu na opanowanie nowych umiejętności i cierpliwie udzielać instruktażu.
- Nie krytykować ucznia i nie oceniać negatywnie jego trudności na forum klasy.
- Przy ocenianiu uwzględniać przede wszystkim stosunek ucznia do przedmiotu, zaangażowanie, wysiłek i przygotowanie do zajęć.
- Unikać nadmiernej presji rywalizacji; stwarzać uczniowi możliwość odnoszenia sukcesów na miarę jego możliwości.
- Nie wywoływać ucznia do natychmiastowej odpowiedzi bez przygotowania; w razie potrzeby wcześniej zapowiedzieć odpowiedź.

- Podczas wykonywania zadań sprawdzać, czy uczeń przeczytał i prawidłowo zrozumiał polecenie.
- Materiał sprawiający trudność utrzymywać dłużej i dzielić na mniejsze partie.

3. Uczeń z dysgrafią

- Umożliwić uczniowi pisanie drukowanymi literami lub wykonywanie zapisu na komputerze.
- Nie obniżać oceny za stronę graficzną pisma, jeżeli nie jest ona celem ocenianego zadania.
- W zadaniach z informatyki oceniać przede wszystkim poprawność merytoryczną i sposób wykonania zadania, a nie estetykę pisma odręcznego.

4. Uczeń z dysortografią

- Podczas pracy z edytorem tekstu umożliwiać korzystanie z funkcji autokorekty i sprawdzania pisowni.
- W razie wątpliwości co do poprawności ortograficznej umożliwić uczniowi skorzystanie z pomocy nauczyciela lub dostępnych narzędzi.
- Błędy ortograficzne nie powinny obniżać oceny, jeżeli poprawność ortograficzna nie jest celem ocenianego zadania.

5. Uczeń z trudnościami w zakresie funkcjonowania poznawczego / obniżonym poziomem funkcjonowania

- Często odwoływać się do konkretów i przedstawiać treści w sposób graficzny oraz poglądowy.
- Omawiać niewielkie partie materiału, dostosowując stopień trudności do możliwości ucznia, przy zachowaniu wymagań wynikających z podstawy programowej.
- Formułować polecenia w prosty i zrozumiały sposób; dzielić złożone treści na krótsze części.
- Wydłużać czas na wykonanie zadania, jeśli wymaga tego tempo pracy ucznia.
- W razie potrzeby podchodzić do ucznia podczas pracy, udzielać dodatkowych wyjaśnień i mobilizować do ukończenia zadania.
- Zapewniać większą liczbę powtórzeń oraz możliwość wielokrotnego ćwiczenia danej umiejętności.

6. Uczeń z trudnościami w funkcjonowaniu emocjonalnym

- Stwarzać warunki do rozwijania zainteresowań i wzmacniania poczucia własnej wartości.
- Wspierać rozwijanie samooceny i odpowiedzialności za własne działania.
- W miarę potrzeb pomagać w nawiązywaniu pozytywnych kontaktów z rówieśnikami.
- Dostrzegać i wskazywać sukcesy ucznia, również drobne, oraz jego mocne strony.
- Wzmacniać motywację do pracy.

- Unikać uwag krytycznych, zwłaszcza na forum klasy.
- Nagradzać i doceniać wkład pracy, nie tylko końcowy efekt.
- Minimalizować napięcie związane z sytuacją sprawdzania wiedzy i umiejętności.

7. Uczeń z ADHD / trudnościami w zakresie koncentracji uwagi i kontroli aktywności

- Poświęcać uczniowi odpowiednią uwagę i wspierać go w organizowaniu pracy.
- Ustalić jasne, zrozumiałe i przewidywalne zasady pracy na lekcji.
- Stosować pozytywne wzmacnianie pożądanych zachowań.
- Wydawać krótkie, jednoznaczne i konkretne polecenia.
- Przekazywać treści w jasnej, krótkiej formie.
- Dzielić dłuższe zadania na krótsze etapy; zadania powinny być krótkie, ale urozmaicone.
- W miarę możliwości ograniczać bodźce rozpraszające i pomagać uczniowi w organizacji stanowiska pracy.
- W miarę możliwości pracować według wcześniej ustalonego planu.

8. Uczeń ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się

- Kontrolować stopień zrozumienia samodzielnie przeczytanych poleceń.
- Ze względu na wolniejsze tempo czytania lub pisania zmniejszyć liczbę zadań wykonywanych w określonym czasie albo wydłużyć czas pracy.
- Unikać wywoływania ucznia do odpowiedzi bez przygotowania; umożliwić przypomnienie wiadomości i opanowanie napięcia.
- Zapewniać więcej czasu na czytanie tekstów, poleceń i instrukcji.
- Sprawdzać, czy uczeń ukończył notatkę; w razie potrzeby ograniczać jej objętość.
- Uwzględniać trudności w rozumieniu treści podczas samodzielnej pracy z tekstem.
- Upewniać się, że uczeń rozumie polecenia i instrukcje przed rozpoczęciem zadania.

9. Uczeń z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim

- Stosowanie ćwiczeń doskonalących szybkość i precyzję spostrzegania oraz zwracanie uwagi na odróżnianie istotnych informacji.
- Wydłużanie czasu na zrozumienie prezentowanych treści.
- Przekazywanie treści za pomocą konkretów, z uwzględnieniem możliwości koncentracji ucznia.
- Prezentowanie materiału w atrakcyjnej formie wizualnej i w mniejszych partiach.
- Uwzględnianie indywidualnego tempa uczenia się oraz możliwości pamięciowych ucznia.
- Wydłużanie czasu na opanowanie materiału i wykonanie zadań.

- Uwzględnianie indywidualnych trudności w zakresie pamięci, rozumowania i abstrahowania.
- Formułowanie krótkich i precyzyjnych poleceń podczas sprawdzianów, kartkówek i testów.
- W razie potrzeby angażowanie ucznia do krótkiej, uporządkowanej wypowiedzi ustnej.
- Ocenianie wkładu pracy i indywidualnych postępów ucznia.
- Stosowanie pochwały, zachęty oraz innych pozytywnych wzmocnień.
- Udzielanie pomocy i dodatkowych objaśnień w trakcie wykonywania zadań.

10. Uczeń słabowidzący

- Zapewnić miejsce umożliwiające dobrą widoczność materiałów i ograniczyć odbłaski oraz niekorzystne oświetlenie.
- Udostępniać teksty i instrukcje w powiększonej, czytelnej formie.
- W razie potrzeby umożliwić uczniowi powiększenie treści na ekranie komputera.
- Uwzględniać szybką męczliwość wzrokową i wydłużać czas wykonania zadań, jeśli jest to potrzebne.
- W razie potrzeby przekazywać informacje wizualne również w formie słownej.
- Sprawdzać, czy uczeń prawidłowo odczytał informacje przedstawione na ekranie, tablicy lub w materiale graficznym.
- W miarę możliwości ograniczać nadmiar informacji na pojedynczym slajdzie, ekranie lub karcie pracy.

11. Uczeń słabosłyszący

- Zapewnić uczniowi miejsce umożliwiające dobrą widoczność twarzy nauczyciela oraz osób wypowiadających się podczas zajęć.
- Zapewnić odpowiednie oświetlenie.
- Mówić wyraźnie, normalnym głosem i w sposób umożliwiający obserwowanie twarzy nauczyciela.
- Ograniczać zbędny hałas i inne zakłócenia utrudniające odbiór informacji.
- Upewniać się, czy polecenia kierowane do całej klasy zostały przez ucznia właściwie zrozumiane.
- W przypadku trudności dodatkowo wyjaśnić polecenie, stosując proste i znane uczniowi słownictwo.
- W czasie lekcji często wykorzystywać pomoce wizualne, tablicę, prezentacje i instrukcje pisemne.
- W razie potrzeby przygotować uczniowi pisemny plan pracy lub instrukcję kolejnych czynności.
- Uwzględniać, że uczeń może potrzebować więcej czasu na jednoczesne odbieranie informacji, przetwarzanie ich i wykonywanie czynności przy komputerze.

- Przy ocenianiu uwzględniać indywidualne możliwości, aktywność, wkład pracy, systematyczność, obowiązkowość i dokładność ucznia.

12. Zasady stosowania dostosowań na lekcjach informatyki

- Dostosowania należy stosować zgodnie z zaleceniami zawartymi w opinii lub orzeczeniu oraz z rozpoznanymi potrzebami ucznia.
- Dostosowanie powinno ułatwiać uczniowi dostęp do treści i wykonanie zadania, a nie zastępować samodzielnej pracy ucznia.
- Przed rozpoczęciem samodzielnego zadania należy w razie potrzeby upewnić się, że uczeń rozumie polecenie i wie, jakie czynności powinien wykonać.
- W przypadku zadań wieloetapowych można przygotować instrukcję w punktach lub prezentować kolejne etapy osobno.
- W zależności od potrzeb ucznia można wydłużyć czas pracy, zmniejszyć liczbę ćwiczeń wykonywanych w tym samym czasie lub zapewnić dodatkowe powtórzenie instrukcji.
- Ocenianie powinno uwzględniać cel zadania: jeśli celem jest umiejętność informatyczna, ocena nie powinna być obniżana z powodu trudności, które nie są przedmiotem oceniania.
- Należy wzmacniać samodzielność ucznia, jego wysiłek, systematyczność i indywidualne postępy.

13. Uwagi końcowe

- Niniejszy dokument stanowi zestaw przykładowych dostosowań wymagań edukacyjnych z informatyki dla uczniów klas 4–8. Ostateczny zakres dostosowań ustala nauczyciel na podstawie dokumentacji ucznia, zaleceń poradni psychologiczno-pedagogicznej, rozpoznanych potrzeb oraz możliwości psychofizycznych ucznia. Dostosowania powinny być stosowane w sposób elastyczny i podlegać modyfikacji w zależności od obserwowanych potrzeb i postępów ucznia.